

AP-2.1

Godkjenning og drift av AutoPASS vegkantutstyr

Versjon: 2.0
Dato: 8. mai 2025

DOKUMENTSTATUS

Dokument nr.	AP-2.1 Godkjenning og drift av AutoPASS vegkantutstyr
--------------	---

Status	Versjon	Beskrivelse
Godkjent	2.0	

REVISJONSHISTORIKK

Versjon	Dato	Forfatter	Hovedendringer
1.01	13. april 2021	SVV	Første versjon
1.2	17. april 2023	SVV	Endringer relatert til overgang fra SC Norge til AutoPASS Kjerne. Mindre rettelser og forenklinger av prosessen.
2.0	8. mai 2025	SVV	Oppdatering av referansedokumenter og begreper

INNHold

1	INNLEDNING	4
1.1	Dokumentets formål.....	4
1.2	Referansedokumenter	4
1.3	Begreper, definisjoner, standarder og direktiver	4
1.4	AutoPASS Samvirke.....	5
2	ROLLER OG ANSVAR KNYTTET TIL TEST OG GODKJENNING AV VEGKANTUTSTYR.....	6
2.1	Statens vegvesen	6
2.2	Operatør	6
2.3	Forvalter og leverandør av AutoPASS kjerne.....	6
3	VEGDIREKTORATETS ROLLE UNDER ANSKAFFESES- OG IMPLEMENTERINGSPROSESSEN	7
4	KRAV TIL UTFYLLELSE AV EGENERKLÆRING.....	8
5	GODKJENNINGSPROSESS	9
6	OPPFØLGING	11

1 INNLEDNING

1.1 Dokumentets formål

Dette dokumentet beskriver aktørenes roller og Vegdirektoratets krav til anskaffelsesprosess, godkjennings- og idriftsettingsprosessen, samt oppfølging av vegkantutstyr for veg og ferjesamband i AutoPASS Samvirke. Det omhandler også krav til informasjon om vegkantprosjektet som skal fremlegges for Vegdirektoratet.

Det må bemerkes at prosessen som her er beskrevet gjelder også for vesentlige endringer/utskiftninger i et eksisterende anlegg. Generelt vil mindre betydningsfulle oppdateringer som inngår i allerede inngått drifts- og vedlikeholdskontrakt med eksisterende utstyrsleverandør ikke omfattes av denne prosessen, men håndteres av Operatør alene.

1.2 Referansedokumenter

[Tabell 1](#) viser dokumenter som det refereres til i dette dokumentet. Andre dokumenter kan også være oppført fordi de er relevante i sammenhengen.

Tabell 1 - Referansedokumenter

Ref.	Dokumentnavn	Beskrivelse
1.	AP-1.0 AutoPASS Definisjoner, Standarder og Direktiver	Lister opp og beskriver alle begreper, definisjoner, standarder og direktiver som er relevante for spesifikasjonene
2.	AP-1.1 AutoPASS teknisk infrastruktur	Beskrivelse av teknisk arkitektur i AutoPASS.
3.	AP-3 serien	Beskriver dataflyt og formater for filutveksling i AutoPASS
4.	AP-1.4 AutoPASS CPE Processing of Signal Codes	Beskriver behandlingslogikken for passeringer i en bomstasjon
5.	AP-1.5A Overordnet kravspesifikasjon for AutoPASS vegkantutstyr	Overordnede krav til innkrevingsutstyr langs veien
6.	AP-1.5B Detaljerte krav til AutoPASS vegkantutstyr	Detaljerte krav til innkrevingsutstyr langs veien
7.	AP-1.6 Requirements for On-board Equipment (OBE) for use in AutoPASS Samvirke	Krav til brikke (OBE) til bruk i AutoPASS
8.	AP-1.7 Tilkobling av vegkantutstyr til AutoPASS Samvirke	Beskriver teknisk tilkobling av bomstasjoner til AutoPASS-systeminfrastruktur
9.	AP-2.1A Egenerklæring for driftsklart vegkantsystem - dokumentmal	Mal for egenerklæring som Operatørene må utfylle og underskrive ved godkjenning av vegkantutstyr
10.	Databehandleravtale for vegkantutstyr. (Data processor agreement for roadside equipment.)	Gjeldende databehandleravtale for alt eksisterende og fremtidig vegkantutstyr i bompengeanlegg. Avtalen er inngått mellom hver vegkantleverandør, Statens vegvesen og alle bompengeloperatørene.

1.3 Begreper, definisjoner, standarder og direktiver

For begreper/definisjoner og gjeldende standarder og direktiver, vennligst se ref. [\[1\]](#).

1.4 AutoPASS Samvirke

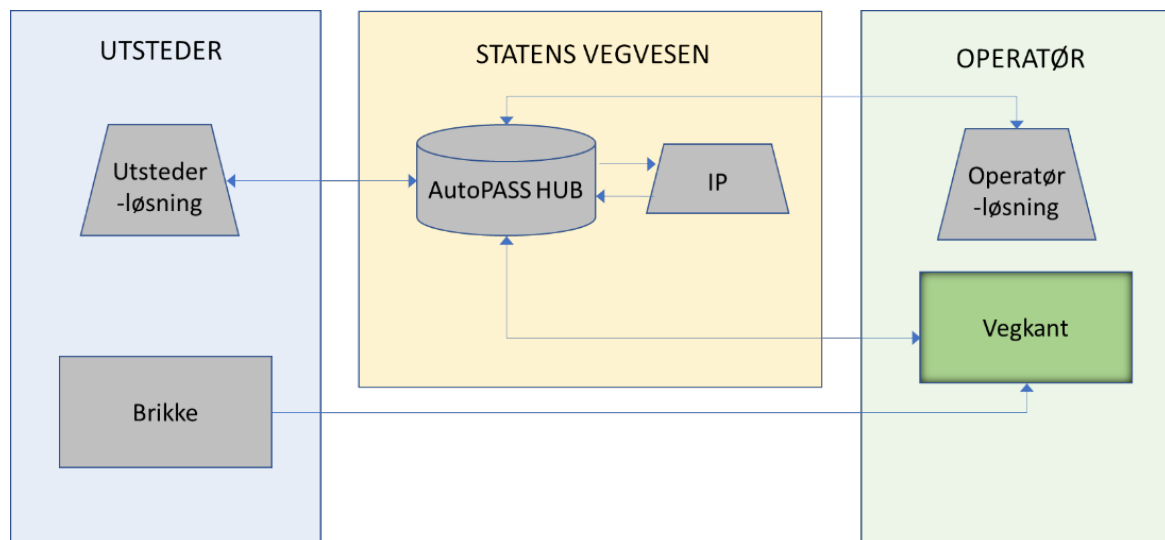
AutoPASS er det norske systemet for elektronisk betaling på det offentlige vegnettet i Norge, samt for ferjebetaling. Konseptet er basert på automatiske bomstasjoner med brikkelesing støttet av bilder inkludert ANPR. AutoPASS Samvirke kan beskrives som et nettverk av betalingspunkter med full interoperabilitet med utstyr tilhørende alle deltagende aktører.

Vegdirektoratet er eier og forvalter av AutoPASS Samvirke, dvs. de tekniske spesifikasjonene for brikker (OBE), vegkantutstyr (CPE), alle grensesnitt mellom operatør- og utstedersystemer og de nasjonale kjerneløsninger som er felles for alle aktører i AutoPASS-systemet (HUB) eller er felles for bompengeloperatører i AutoPASS-systemet (IP og bildedatabase).

Vegkantutstyret eies av Operatørene. En Operatør i AutoPASS-området kan være et av de fem norske regionale bompengeselskapene eller en ferjeoperatør i Norge. Operatørene eier også sine lokale løsninger. Vegkantutstyret til bompengeloperatørene kommuniserer med AutoPASS HUB, mens vegkantutstyret til ferjeoperatørene kommuniserer med ferjeoperatørens lokale operatørløsning, som igjen kommuniserer med AutoPASS HUB.

Utstederne håndterer AutoPASS avtalekunder og utstyrer disse med en brikke som festes i frontruta i kjøretøyet.

[Figur 1](#) viser en skisse over de ulike systemer som inngår i AutoPASS infrastrukturen sortert under de aktører som eier dem. Grensesnittene mellom de ulike systemer er også tegnet inn, og figuren viser hvilke grensesnitt som vegkantanlegget har, og som vil være sentrale under en godkjenningstest. Figuren viser bompengeaktører og -systemer. AutoPASS for ferje har en noe annen arkitektur som beskrevet over. Se for øvrig ref. [\[2\]](#) for en detaljert beskrivelse av AutoPASS infrastruktur.

Figur 1 - AutoPASS bompenge-aktører/-systemer og grensesnitt som er gjenstand for testing, AutoPASS ferje vil inkluderes så snart tjenesten er fullstendig inkludert i samvirket.

2 ROLLER OG ANSVAR KNYTTET TIL TEST OG GODKJENNING AV VEGKANTUTSTYR

De enkelte aktørenes ansvar i godkjenningsprosessen av et vegkantanlegg er følgende:

2.1 Statens vegvesen

Vegdirektoratet (organisasjonsenhet Myndighet og Regelverk) har ansvaret for å godkjenne alle nye Operatører i AutoPASS Samvirke. Vegdirektoratets ansvar som godkjenningsmyndighet knytter seg også til ansvar for å stille krav til utstyr som skal oppfylles for at det skal kunne benyttes i drift i AutoPASS Samvirke. Vegdirektoratet setter i tillegg krav til at Operatør bekrefter gjennom en egenerklæring at disse kravene er oppfylt. Vegdirektoratet foretar også en vurdering av denne egenerklæringen.

I tillegg til kravsetting har Vegdirektoratet en veiledningsfunksjon i anskaffelses- og implementeringsprosessen. Det betyr at Vegdirektoratet vil være tilgjengelig dersom Operatør på eget initiativ kontakter Vegdirektoratet for veiledninger og prinsipielle avklaringer i forhold til myndighetskravene.

2.2 Operatør

Operatør har ansvaret for å anskaffe vegkantutstyr i tråd med myndighetskravene, samt å teste og dokumentere at det tekniske utstyret kan godkjennes. Dette innebærer å planlegge og gjennomføre tester, samt å utarbeide og fremlegge konklusjonen på dette arbeidet for Vegdirektoratets vurdering. Gjennomføringen av test i godkjenningsøyemed er i sin helhet Operatørens ansvar. Innkreving starter basert på Operatør-selskapets egen vurdering.

2.3 Forvalter og leverandør av AutoPASS kjerne

Test av grensesnitt og ende-til-ende-test vil involvere det nasjonale kjernesystemet for bompengedokumentasjon. Dette gjør at Operatøren må trekke inn Statens vegvesen (divisjon Transport og Samfunn), som forvalter AutoPASS kjerne, i sin testgjennomføring. Rollen til Statens vegvesen i denne forbindelse er å yte bistand til Operatøren i disse testene, men det er Operatøren som har ansvaret for gjennomføringen.

3 VEGDIREKTORATETS ROLLE UNDER ANSKAFFELES- OG IMPLEMENTERINGSPROSESSEN

Vegdirektoratet har som forvalter av AutoPASS Samvirke spesifisert overordnede funksjonskrav for vegkantutstyret som er nødvendig for å sikre interoperabilitet i AutoPASS Samvirke (ref. [6]). Krav til vegkantsystemenes grensesnitt mot brikken og mot kjerneløsningen (AutoPASS HUB) er å finne i hhv. ref. [7] og ref. [3].

Det er Operatørens ansvar å utforme de tekniske og funksjonelle kravene til sine anskaffelser basert på og som ikke er i strid med ref. [5] og [6]. I tillegg må Operatøren formulere alle andre typer krav til leveransen, bl.a. knyttet til SLA (Service Level Agreement) og kommersielle forhold.

Operatør kan søke veiledning hos Vegdirektoratet for å avklare hvordan myndighetskravene skal tolkes. Dette gjelder også ved behov for avklaringer etter funn som Operatør avdekker i implementasjons- eller testfasen. Henvendelsene må beskrive konkrete problemstillinger.

Det er i spesielle tilfeller mulig å søke om dispensasjon for oppfyllelse av krav i ref. [6]. Søknaden må inneholde begrunnelse hvor det også må spesifiseres om dispensasjonen er varig eller midlertidig. Hvis den er midlertidig forventes det en plan for å avslutte behovet for dispensasjon.

4 KRAV TIL UTFYLLELSE AV EGENERKLÆRING

Vegdirektoratets rolle ift. idriftsettelse av nytt eller endret vegkantutstyr er å verifisere gjennom Operatørens egenerklæring at kravene i ref. [6] er oppfylt og at vegkantutstyret ellers er av god nok kvalitet til å kunne settes i drift. Utover dette har Operatøren det fulle og hele ansvar for at testen blir planlagt og gjennomført på en profesjonell og betryggende måte.

Etter gjennomført testløp skal Operatøren oversende en egenerklæring (ref. [9]) til Vegdirektoratet som inneholder:

- En bekreftelse på at det er gjennomført endelige godkjenningstester som viser at utstyret tilfredsstillende myndighetskrav gitt av Vegdirektoratet.
- Dersom Operatør har avdekket avvik på anlegget som er utestående ved godkjennelse skal disse listes opp sammen med en plan for hvordan disse utbedres.
- I tillegg inneholder egenerklæringen også en spørsmålsliste om anlegget og Operatørens kvalitetssystem som Operatøren skal svare på.

5 GODKJENNINGSPROSESS

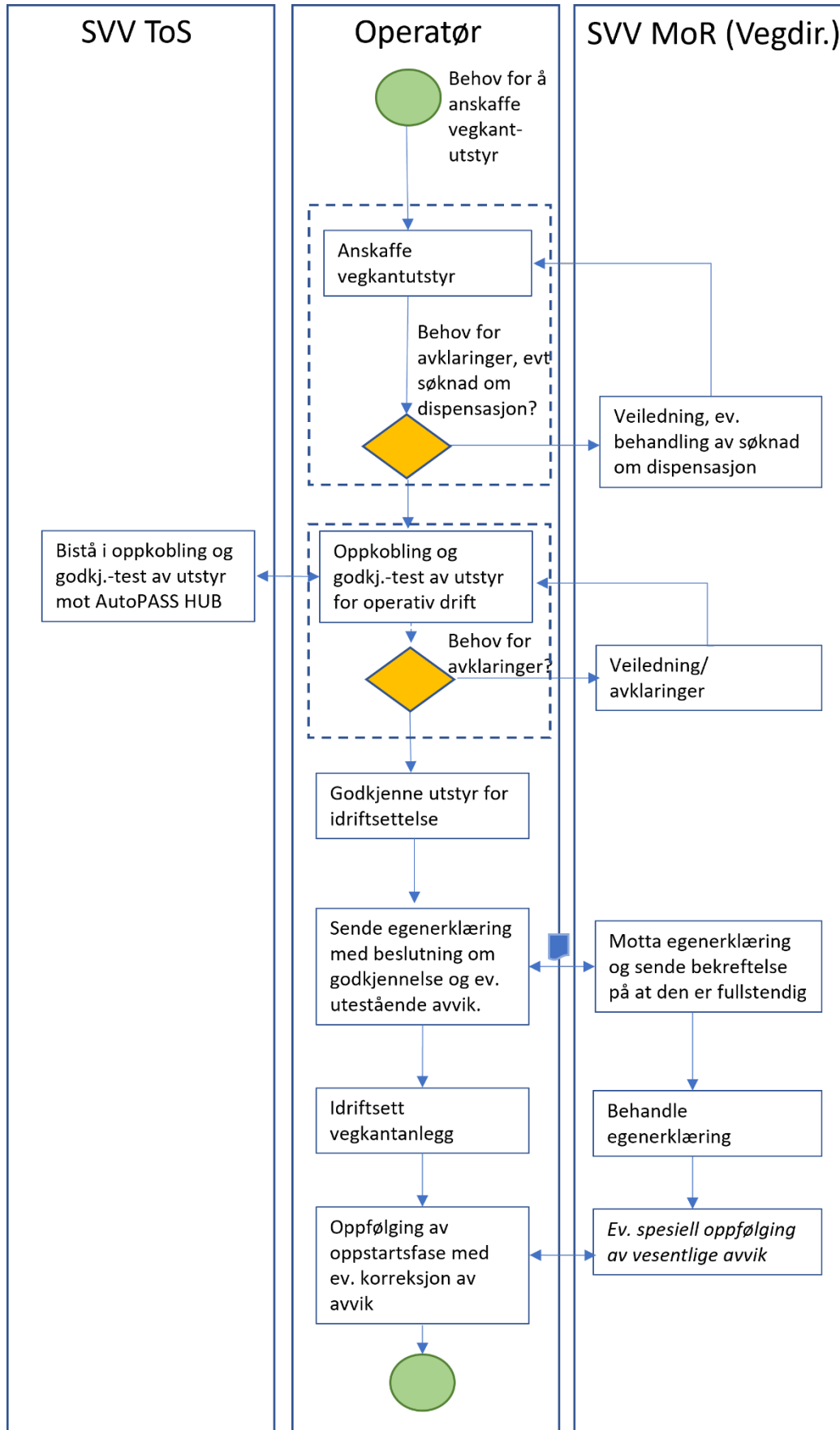
Operatørens godkjenningstest mot leverandør gjennomføres så snart det er mulig i forhold til ferdigstilling av veg og vegkantanlegg. Det forutsettes at godkjenningstesten er avsluttet i tilstrekkelig tid, før planlagt oppstart av innkreving. Operatør går igjennom testresultatene internt og konkluderer på om anlegget kan settes i drift. Hvis Operatør er i tvil om anlegget kan settes i drift med avvik som måtte være avdekket, må dette avklares med Vegdirektoratet.

Vegdirektoratets veiledningsfunksjon, beskrevet i kapittel [3](#), [Vegdirektoratets rolle under anskaffelses- og implementeringsprosessen](#), gjelder også i test- og godkjenningsfasen.

En egenerklæring, basert på malen i ref. [\[9\]](#), med Operatørens egen bekreftelse på driftsklart anlegg, oversendes Vegdirektoratet uten unødig opphold etter avholdt godkjenningstest og før innkreving starter. Eventuelle avvik som ikke anses å forhindre oppstart av innkreving må beskrives, og plan for utbedring må oppgis.

Egenerklæringen som oversendes Vegdirektoratet må være underskrevet av Operatørselskapets leder.

Operatør vil få bekreftelse fra Vegdirektoratet på at en fullstendig egenerklæring er mottatt.

Figur 2 - Godkjenningsprosess

6 OPPFØLGING

Vegdirektoratet vil følge opp at anlegget oppfyller kravene og fungerer effektivt innenfor AutoPASS Samvirke.

Vegdirektoratet setter krav til løpende statistikker og rapportering for anlegget og vil be om ytterligere informasjon når det finner dette nødvendig. Formålet er å kunne verifisere om selskapets vurderinger og konklusjoner har gitt et riktig bilde av kvaliteten i anlegget. Operatørene har et selvstendig ansvar for internkontroll slik at vegkantutstyret fungerer i tråd med Vegdirektoratets krav. Dersom behandlingen av egenerklæringen viser avvik som Vegdirektoratet anser som vesentlige kan Vegdirektoratet velge å følge opp disse avvikene spesielt. Om nødvendig vil Vegdirektoratet delta i oppfølgingsmøter med Operatøren og deres leverandør. Ved vesentlige avvik ved Operatørens håndtering av anskaffelse og idriftsettelse kan det opprettes oppfølgingssak.